

Tehisintellekti kasutamine Erakoolis Garant

Uldsätted

1. TI-tööriistad (nt generatiivne TI nagu ChatGPT) võivad olla head abivahendid õppimisel ja loovaks tööks. Samas tuleb nende kasutamisel arvestada akadeemilise aususe, andmekaitse ja õppimise eesmärkidega.
Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 20¹ järgi on koolil õigus töödelda õpilase isikuandmeid õppetegevuses tehisintellekti rakenduse kasutamiseks. See tähendab, et õppetegevuses kasutatavate tehisintellekti rakenduste puhul ei ole üldjuhul vaja küsida lapsevanemalt eraldi nõusolekut.
2. Korra eesmärk on toetada õppimist ja õpetamist, tagades samal ajal eetiline, turvaline ja vastutustundlik TI kasutamine.
3. Selles dokumendis on kirjas üldised tehisintellekti (TI) kasutamise põhimõtted õppetöös ning kirjalike tööde koostamisel Erakoolis Garant.
4. Kord kehtib kõikidele kooli töötajatele, õpilastele ja vajadusel lapsevanematele.

Reeglid TI kasutamise kohta on järgnevad

- Kasuta tehisintellekti ainult siis, kui õpetaja on selle kasutuse lubanud.
- Õpetaja võib piirata TI kasutamist konkreetsetes ülesannetes. Kui TI kasutamist ei ole selgesõnaliselt lubatud, loetakse selle kasutamine lubamatuks abivahendiks.
- Kui kasutad tehisintellekti tehtud sisu, siis viita sellele.
- Kasuta tehisintellekti ainult siis, kui see annab õppimisele lisaväärtust.
- Ole TI pakutud sisu suhtes kriitiline.

Näited, **millal võib tehisintellekti abi õppeprotsessis kasutada**, kui õpetaja on selleks loa andnud, on järgnevad: ideede kogumine, suure info töötlemine ja lihtsustamine, kordamisküsimuste koostamine õppimise eesmärgil, võõrkeelse teksti tõlkimine info otsimise eesmärgil, info ja juhendite leidmine, piltide/visuaalide/illustratsioonide loomine, tööjuhiste saamine, plaanide koostamine, mõistete selgitamine (paludes TI-l seletada keerulisi mõisteid lihtsamate sõnadega või tuua näiteid aine paremaks omandamiseks), harjutamine (paludes TI-l luua õpiteema kohta lisaküsimusi või lühikesi harjutusi teadmiste kinnistamiseks).

Koolitöös **ei ole lubatud kasutada tehisintellekti loodut järgnevates olukordades**: TI kasutamine ilma viitamata, kiusamine ja solvamine, loovülesannete (esseed, kirjandid, esitlused jm) koostamine, kasutamine kontrolltööde/testide/eksamite ajal, hindeliste ülesannete lahendamine TI abil, sisukokkuvõtete koostamine.

Andmekaitse ja turvalisus

1. Keelatud on sisestada TI-rakendusse enda või teiste isikuandmeid

- ees- ja perekonnanimi,
- kodune aadress,
- isikukood, sünniaeg,
- telefoninumber või e-posti aadress,
- pilt või video, kus inimene on äratuntav

TI-rakendust kasutades peab alati austama teisi inimesi ja nende privaatsust. Kõik peavad järgima andmekaitse reegleid – nii seadusest tulenevaid kui ka kooli enda reegleid.

2. Kasutada ainult usaldusväärseid ja turvalisi TI-keskkondi.

Õpilase vastutus TI kasutamisel

1. Õpilane kasutab tehisintellekti ausalt ja vastutustundlikult.
2. Õpilane vastutab esitatud töö sisu ja õigsuse eest ega levita valeinfot.
3. Õpilane märgib vajadusel, kui ja kuidas ta on TI-tööriistu kasutanud (nt ideede leidmine, teksti parandamine).
4. Õpilane ei kasuta TI-d hindeliste tööde (nt kontrolltööd, testid, eksamid) sooritamisel ilma õpetaja loata.
5. Õpilane ei sisesta TI-tööriistadesse isikuandmeid (enda ega teiste omi).
6. Õpilane järgib kooli kodukorda ja õpetaja juhiseid TI kasutamisel.

Õpetaja vastutus TI kasutamisel

1. Õpetaja kasutab tehisintellekti teadlikult, eesmärgipäraselt ja pedagoogiliselt põhjendatult.
2. Õpetaja selgitab õpilastele TI kasutamise võimalusi, piiranguid ja riske.
3. Õpetaja määrab selgelt, millal ja millisel viisil on TI kasutamine õppetöös lubatud või keelatud.
4. Õpetaja tagab, et hindamine on õiglane ning arvestab TI kasutamise lubatavust konkreetse ülesande puhul.

5. Õpetaja kontrollib vajadusel TI abil loodud tööde sisu ning juhendab õpilasi nende kriitilisel hindamisel.
6. Õpetaja ei sisesta TI-tööriistadesse õpilaste ega kolleegide isikuandmeid ega muud tundlikku infot.
7. Õpetaja kasutab ainult usaldusväärseid ja turvalisi TI-keskkondi.

Viitamine

1. Kui õpilane kasutab oma töös TI loodud sisu (tekstiroboti koostatud tekstilõik, pildigeneraatori loodud pilt), tuleb õpilasel sellele viidata.
2. Kirjelduse järgi peab olema üheselt mõistetav, millises ulatuses ja millisel moel on seda töös rakendatud. Viide peab olema selge ja arusaadav ning sisaldama
 - kasutatud AI-tööriista nime,
 - kasutamise eesmärgi,
 - vajadusel kasutamise ulatust.

Näited viitamisest

Kui tekstirobotit kasutatakse töö kirjutamisel, tuleb metoodikat käsitlevas peatükis selgitada selle kasutusviisi: näiteks kirjeldada, milliseid küsimusi esitati, milline oli tekstirobotilt saadud väljund ja mil määral seda muudeti

Näide

Kasutasin selle töö koostamise käigus ChatGPT-d ideede kogumiseks / teksti toimetamiseks. Tekstirobotisse sisestati järgmised viibad: „[---]“. Saadud väljund oli järgmine: „[---]“. Muutsin väljundit järgmiselt: [---].

Konkreetselt kasutusviisi saab tekstis ka jooksvalt kirjeldada. Saadud väljundi täistekstid võib panna töö lisasse

Näide

Järgnev definitsioon põhineb ChatGPT 22. aprill 2023. aasta vastusel küsimusele „Mis on keelemudel?“. Tulemus oli järgmine: „[---]“ (OpenAI, 2023; vt täisteksti lisas X).

Tekstisisene viitamine sõltub akadeemilises üksuses või ajakirjas kasutatavast viitamisstiilist (APA, Chicago, MLA vm). Kohati soovitatakse tekstiroboti kasutamisele viidata kui suhtlusele sellega, sest tekstirobot ei ole avaldatud allikas, vaid tekstiloomise mudel, mis võib olenevalt suhtlusolukorrast anda erinevaid vastuseid.

Näide

Kasutasin kodutöös ChatGPT-d (OpenAI, isiklik suhtlus, 28.04.2023), et saada ideid klienditeeninduse arendamiseks. ChatGPT on tehisintellektil põhinev tekstigeneraator, mida arendab OpenAI (2023)

Viidatud tekstiosa juures ja kasutatud allikate loetelus tuleb ära märkida

- tekstiroboti looja,
- kasutatud tekstiroboti versiooni aasta,
- konkreetne tekstirobot ja selle versioon,
- keelemudeli tüüp või kirjeldus,
- tekstiroboti kasutamise kuupäev,
- tekstiroboti veebiaadress.

Näide APA stiilis

OpenAI. (2022). ChatGPT (20. detsembri versioon), suur keelemudel, <https://chat.openai.com/>.

Videote ja piltide viitamine

Kui kasutad tehisaru pildi, video, heli, muusika, esitluse, skeemi või koodi loomiseks, tuleb see samuti töö juures ära märkida.

Näide

Kasutasin Gemini Nano Banana tööriista 08.05.2026 illustratsiooni loomiseks. Sisestasin kirjelduse: „Tee mulle rõõmus kass“. Pilti kasutasin töö visuaalse lisana.

Pildi allkiri: Pilt 1. Rõõmus kass.

Märkus. Pilt on loodud Gemini Nano Banana abil. Viip: „Tee mulle rõõmus kass“. Kuupäev 08.05.2026.

Lõppsätted

1. Käesolev kord vaadatakse üle iga õppeaasta alguses või vastavalt vajadusele.
2. Koolil on õigus vajadusel korda täiendada või muuta.

Koostatud HTM-i juhiste, TI-Hüppe juhiste, Tartu Ülikooli suuniste ja andmekaitse üldmääruse alusel.

KINNITATUD
direktori 24.08.2026. a
käskkirjaga nr 14-IT/19